

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΟ ΜΑΚΑΒΡΙΟ ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ

Α.Π.Θ.

ΑΙΘΟΥΣΑ
ΤΕΛΕΤΩΝ

ΠΑΡ

13

ΔΕΚ
2013
21:00

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΥΡΑΤ
ΣΟΠΡΑΝΟ: ΜΑΡΙΝΑ ΒΟΥΛΟΓΙΑΝΝΗ
ΚΟΝΤΡΑ ΤΕΝΟΡΟΣ: ΡΑΦΑΗΛ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης
επιχορηγείται και εποπτεύεται από το ΥΠ.ΠΟ.Α.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Αλέξανδρος Μυράτ

Αν. Διοικητική Διευθύντρια
Κέλλυ Μιμηκοπούλου

Ειδικό Ταμείο Οργάνωσης Συναυλιών
(Ε.Τ.Ο.Σ.) της Κ.Ο.Θ.

Πρόεδρος
Κωνσταντίνος Ζέρβας

Αντιπρόεδρος
Δόμνα Ευνουχίδου

Μέλη
Μαρία Βοζίκη
Μιχάλης Λαπιδάκης
Ευσταθία Μαυρίδου-Γκουτζικά

Συντονισμός-επιμέλεια ύλης:
Σάκης Ιωαννίδης

Μουσικολογικές αναλύσεις: Evelin Voightmann

Σχεδιασμός εντύπου:
Γιώργος Βαλμάς

Εκτύπωση:
ΚΕΘΕΑ ΣΧΗΜΑ & ΧΡΩΜΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΑΥΛΙΑΣ

Camille Saint – Saëns (1835-1921)
Μακάβριος Χορός, έργο 40 (8')

Johann Christoph Bach (1642-1703)
Καντάτα *Αχ, να είχα αρκετά δάκρυα* (7')

Charles Gounod (1818-1893)
Νεκρώσιμο εμβατήριο για μια μαριονέτα (5')

Richard Strauss (1864-1949)
Τέσσερα τελευταία τραγούδια για σοπράνο και ορχήστρα (24')
I. Frühling (Άνοιξη)
II. September (Σεπτέμβριος)
III. Beim Schlafengehen (Όταν πάω για ύπνο)
IV. Abendrot (Στο φως του δειλινού)

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Joseph Guy Ropartz (1864-1955)
Μέρες πριν την αναχώρηση, 5 μελωδίες για φωνή και ορχήστρα (18')
Les Veilles de départ (Οι μέρες πριν την αναχώρηση)
Rouiquoi pleurer ? (Γιατί να κλάψω;)
Derniers jours d'un amour (Τελευταίες μέρες μιας αγάπης που πεθαίνει)
L'Heure triste du fond de sa vie est venue (Εφτασε η θλιμμένη ώρα του τέλους της ζωής)
D'un pas traînant (Με βήμα αργό και αδύναμο φεύγει η ώρα)

Richard Strauss (1864-1949)
Οι πονηρές κατεργαριές του Till Eulenspiegel, Συμφωνικό ποίημα, έργο 28 (15')

«με του φτερού το σάλαγο, και με κανέναν ήχο...»

Μήπως ο Σολωμός σ' αυτό του τον στίχο είχε άδικο; Ο Θάνατος δεν είναι αθόρυβος, παρά συνοδεύεται από Μουσική, παντού και πάντα... Μπορεί ο Έρωτας να είναι χιλιотραγουδισμένος σε όλες του τις εκφάνσεις, όμως αμέσως μετά ακολουθεί ο Θάνατος – δεν είναι άλλωστε και οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος; Και δεν είναι και οι δύο οι κατεξοχήν δαίμονες που καθορίζουν την ανθρώπινη ύπαρξη; Ως τέτοιους, μόνο η Μουσική μπορεί να τους περιγράψει με τον πιο ολοκληρωμένο τρόπο, αφού Έρωτας, Θάνατος και Μουσική ξεπερνούν τις δυνατότητες του Λόγου και γι' αυτό αλληλεπικαλύπτονται και συνυπάρχουν.

Ο Θάνατος είναι, μαζί με τον Έρωτα, το γεγονός που στον άνθρωπο προξενεί τα εντονότερα συναισθήματα. Συνήθως είναι η θλίψη για αυτούς που μένουν πίσω και φυσικά ο αιώνιος φόβος για το άγνωστο που ακολουθεί. Όπως κάθε τι που δεν μπορούμε να εξηγήσουμε με τη λογική και ο Θάνατος ερμηνεύεται μέσα από την Τέχνη. Και αυτή η ερμηνεία έχει πολλά πρόσωπα. Στη μουσική το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί σαφώς η νεκρώσιμη ακολουθία, που στη δυτική τέχνη ονομάζεται Requiem. Επιπλέον, και κυρίως στους λαούς της Ανατολής, η έκφραση της θλίψης για τον χαμό του αγαπημένου προσώπου γίνεται μέσα από το μοιρολόι. Όμως η σχετική μουσική παραγωγή δεν περιορίζεται σε αυτά τα δύο είδη• ο Θάνατος εμφανίζεται ποικιλοτρόπως σε άπειρους συνδυασμούς.

Έχουμε για παράδειγμα τον συνδυασμό της ποίησης με τη μουσική που είναι και ο πιο συνηθισμένος, όπως στις βαλκανικές παραλογές του *Νεκρού Αδερφού*, που τραγουδιούνται σε μελωδίες ανώνυμων συνθετών, και στο τραγούδι *ο Θάνατος και η Κόρη* του Σούμπερτ. Ή τον συνδυασμό ιδεών και σκηνών που έχουν σχέση με το αναπόφευκτο, με μεγαλειώδεις συνθέσεις, όπως η *Symphonie Fantastique* του Μπερλιόζ και το *Πένθιμο Εμβυτήριο* του Βάγκνερ. Ακόμα και η κωμωδία δεν λείπει από αυτό το σύνολο, με χαρακτηριστικά παραδείγματα το *Νεκρώσιμο Εμβυτήριο για μια μαριονέτα* του Γκουνά και τον *Till Eulenspiegel* του Στράους. Α, ναι, υπάρχουν και οι (αμερικάνικες) παρανοήσεις, όπου μια άρια ερωτικής εξομολόγησης παιζόταν σε κηδείες το 19ο αιώνα γιατί μιλάει για πλατάνια και σκιές... Αναφέρομαι στο *Ombra mai fu* του Χαίντελ!

Σε κάθε περίπτωση, ο Θάνατος δεν είναι σιωπηλός. Ως μέρος του κύκλου της ζωής, έχει και εκείνος τη δική του αναθηματική μουσική που δύο στόχους έχει: να κατευνάσει τον Μαύρο Καβαλιάρη και να προσφέρει παρηγοριά τόσο στον νεκρό, όσο και σε εκείνους που μένουν πίσω. Η μουσική θυσία, είτε είναι μελωδική και καταπραϊντική, είτε γεμάτη διαφωνίες και ξεσπάσματα, υπάρχει, ώστε ακόμα και σε αυτή την στιγμή που είναι και η πιο ανοικεία για τον άνθρωπο, να προσφέρει ένα κομμάτι γνώριμου και καθημερινού που μπορεί να βοηθήσει στη δύσκολη ώρα.

Ο Θάνατος θα μας επισκεφτεί όλους κάποια στιγμή. Όταν γίνει αυτό, πράγματι θα μας πλησιάσει αθόρυβα, ακόμα και αν τα σημάδια του είναι κραυγαλέα επάνω μας. Θα μας αγγίξει και θα μας πάρει μαζί του. Μέσα από τη Μουσική όμως διασφαλίζεται μια συνέχεια, γιατί αυτή αποτελεί την κοινή εμπειρία μας με τους συνανθρώπους μας σε ένα ευρύτερο σύνολο. Η στιγμή του τέλους είναι πράγματι μοναχική – όμως μέσα στη Μουσική, ακόμα και αυτή που είναι αφιερωμένη στο τέλος, η ψυχή της ανθρωπότητας εξακολουθεί να υφίσταται και περνάει στις επόμενες γενιές. Κάθε φορά που την ακούμε, ερχόμαστε σε επαφή με τους μακάριους νεκρούς μας.

Η Μουσική του Θανάτου είναι η φωνή τους.

Κατερίνα Καϊμάκη

RICHARD STRAUSS (1864-1949)

Τέσσερα τελευταία τραγούδια για σοπράνο και ορχήστρα

ΜΕΡΗ:

I. Frühling (Άνοιξη), II. September (Σεπτέμβριος), III. Beim Schlafengehen (Όταν πάω για ύπνο), IV. Im Abendrot (Στο φως του δειλινού)

Τα *Τέσσερα Τελευταία Τραγούδια* του Richard Strauss μπορούν να χαρακτηριστούν ως η μουσική του διαθήκη. Ήδη μετά τις *Μεταμορφώσεις για έγχορδα* (1945), ο συνθέτης, κουρασμένος και άρρωστος, θεωρούσε πως έγραφε μόνο «απλές ασκήσεις» για. Ο γιος του όμως τον προέτρεπε, αντί να ασχολείται χωρίς αποτελέσματα με εκδότες και γραφειοκράτες, να γράψει ακόμη ένα σημαντικό έργο.

Όταν ήρθε στα χέρια του το ποίημα *Im Abendrot* του Eichendorff, στο οποίο ο Strauss διείδε το δικό του πεπρωμένο και της συζύγου του, αποφάσισε να το μελοποιήσει. Ξεκίνησε το 1946 μ' αυτό το τραγούδι, χρησιμοποιώντας μάλιστα το θέμα απ' το συμφωνικό του ποίημα *Θάνατος και Εξαύλωση*. Αυτό, για να εκφράσει τη βασική ατμόσφαιρα αυτού του τραγουδιού: όχι παραίτηση, αλλά αποχαρτισμός γεμάτος ικανοποίηση. Αυτό το τραγούδι θα κλείσει τον κύκλο των τεσσάρων τραγουδιών.

Ακολούθησαν η μελοποίηση τριών ποιημάτων του Hermann Hesse, τα οποία αποπνέουν επίσης την ηρεμία της ψυχής, τρυφερότητα και ετοιμότητα για το θάνατο. Μετά το *Im Abendrot*, το οποίο ολοκληρώθηκε το 1948, ο Strauss έγραψε σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα το *Frühling* και στη συνέχεια τελείωσε το τρίτο τραγούδι του κύκλου *Beim Schlafengehen* μέσα σε μόνο 17 ημέρες. Τελευταίο μελοποίησε το *September*, που έμεινε και η τελευταία του σύνθεση. Περίπου ένα χρόνο μετά ο Strauss πέθανε σε ηλικία 85 χρόνων.

Η λυρική μουσική της ώριμης ηλικίας του Strauss, αποφεύγει το βαρύ στόλισμα και επιστρέφει στην απλότητα της μελωδικής γραμμής. Η ενορχήστρωση ποικίλλει ελαφρά σε κάθε τραγούδι και ζωγραφίζει τις εναλλαγές της διάθεσης μέσα από το ρευστό μέλισμα της Άνοιξης και τις σκιές του θανάτου στο Φως του δειλινού με μια τελειότητα που μόνο αυτός ο δεξιοτέχνης της ενορχήστρωσης θα μπορούσε να πετύχει. Η ανθρώπινη φωνή ενσωματώνεται απόλυτα στην γλυκύτητα του μέλους, ενώ ξεχωριστή θέση κατέχουν και πάλι το κόρνο και το βιολί, δύο όργανα που σημάδεψαν τις συνθέσεις του Strauss. Είναι από τις πιο παρηγορητικές και καταπραϊντικές συνθέσεις που έχουν γραφτεί για το θάνατο.

JOHANN CHRISTOPH BACH (1642-1703)

Καντάτα "Ach dass ich Wassers gnug hätte" (Αχ, να είχα αρκετά δάκρυα)

Ο Johann Christoph Bach, θείος του Johann Sebastian Bach, ήταν ένας από τους μεγάλους συνθέτες του τέλους του 17ου αιώνα. Δυστυχώς από το έργο του έχουν σωθεί μόνο μερικά μοτέτα, φώνητικά κοντσέρτα και έργα για πληκτροφόρο, κι έτσι σήμερα είναι γνωστός μόνο σε λίγους γνώστες και μουσικόφιλους της εποχής μπαρόκ.

Γεννήθηκε το 1642 στο Άρνστατ ως ο μεγαλύτερος γιος του οργανίστα Heinrich Bach, ο οποίος και του έδωσε τα πρώτα μαθήματα στα πληκτροφόρα όργανα. Σύνθεση σπούδασε μάλλον με έναν μαθητή του Heinrich Schütz και ήδη σε ηλικία 20 ετών πήρε την πρώτη του θέση ως οργανίστας στο Άρνστατ. Δυο χρόνια αργότερα έγινε οργανίστας του δήμου στο Άιζεναχ, όπου έμεινε σχεδόν σαράντα χρόνια. Από τα επτά του παιδιά οι τέσσερις γιοί του έγιναν οργανίστες. Ο νεαρός Johann Sebastian Bach εντυπωσιάστηκε πολύ από την τέχνη του θείου του Johann Christoph στο εκκλησιαστικό όργανο και τη θρησκευτική μουσική, την οποία γνώρισε στη γενέτειρά του το Άιζεναχ.

Δεν είναι γνωστό πότε και για ποιά λόγο ο Johann Christoph Bach έγραψε την καντάτα *Ach dass ich Wassers gnug hätte* για άλτο σόλο, έγχορδα και ενάρημο μπάσο. Το κείμενο είναι συνδυασμός στίχων από το βιβλίο του Ιερεμία, τον 38ο Ψαλμό και τους θρήνους του Ιερεμία, γι' αυτό χαρακτηρίζεται επίσης ως Lamento (θρήνος). Αυτό υποστηρίζεται και από τη μουσική, η οποία τονίζει με την αργή εξέλιξη, καθώς και με την χρωματική κίνηση (passus duriusculus) σε αρκετά σημεία τον λυπητερό χαρακτήρα του κειμένου. Κάποιες λέξεις όπως «weine» (κλαίω), «fliessen» (ρέουν), «Seufzen» (αναστεναγμός) ξεχωρίζονται μελωδικά, και το βιολί συνήθως μιμείται σ' αυτά τα σημεία τη φωνή. Επιπλέον ο φργύγιος τρόπος ανταποκρίνεται στα μουσικά σύμβολα της εποχής για τη δημιουργία της κατάλληλης συγκινησιακής έκφρασης. Αυτή η γεμάτη θλίψη καντάτα είναι ένα ενδιαφέρον παράδειγμα ανάμεσα στη μουσική του Schütz και του Johann Sebastian Bach και αποκαλύπτει ένα σημαντικό κομμάτι της παράδοσης της προτεσταντικής εκκλησίας.

CHARLES GOUNOD (1818-1893)

Νεκρώσιμο εμβυτήριο για μια μαριονέτα

Ο Charles Gounod στις μέρες μας είναι βέβαια γνωστός, κυρίως από το *Ave Maria*, που βασίζεται στο *Πρελούδιο σε Ντο* του Μπαχ. Αλλά και οι όπερές του, *Φάουστ* και *Ρωμαιοί και Ιουλιέτα* ανήκουν πλέον στο τακτικό ρεπερτόριο.

Μεταξύ 1870 και 1874, ο Gounod έμεινε στο Λονδίνο, όπου ήταν ο πρώτος διευθυντής της Βασιλικής Χορωδιακής Ένωσης (Royal Choral Society), γι' αυτό και έγραψε κυρίως φωνητική μουσική σ' αυτή την περίοδο. Το 1871-72 ήθελε να γράψει μια σούιτα για πιάνο με τίτλο *Suite Burlesque*. Μετά την ολοκλήρωση του πρώτου κομματιού, του *Marche funèbre d'une marionette*, ο συνθέτης εγκατέλειψε για άγνωστους λόγους τη συνέχεια. Αργότερα ωστόσο, το 1879, ο Gounod ενορχήστρωσε το κομμάτι αυτό και σ' αυτήν τη μορφή απέκτησε μεγάλη δημοτικότητα, διότι ο Χίτσκοκ το επέλεξε ως σήμα για μια τηλεοπτική του σειρά το 1955. Έτσι μάλλον το ξέρουμε όλοι, χωρίς να γνωρίζουμε τον αρχικό δημιουργό του.

Το *Νεκρώσιμο εμβυτήριο για μια μαριονέτα* περιγράφει μια σύντομη ιστορία και ο συνθέτης αναφέρει στο χειρόγραφο της παρτιτούρας τους τίτλους για τις αντίστοιχες σκηνές: Το κομμάτι αρχίζει έντονα σαν να μάχονται δύο μαριονέτες μεταξύ τους και η μια σκοτώνεται (ξαφνική «ακινήσια» σαν πάγωμα). Ξεκινάει η νεκρώσιμη πομπή, όπου οι υπόλοιπες κούκλες συνοδεύουν τη νεκρή μαριονέτα στο νεκροταφείο. Το θέμα της πομπής όμως έχει κάτι το σοβαρο-αστείο, κωμικά ανατριχιαστικό. Σ' ένα μεσαίο επεισόδιο, η ατμόσφαιρα γίνεται για λίγο χαρούμενη, αφού μερικοί κάνουν μια στάση σ' ένα μπαρ για να «δροσιστούν». Συνεχίζουν ωστόσο μετά την πομπή τους με το αρχικό θέμα. Το κομμάτι αυτό του Gounod, παρά τη θεματική του, έχει σαφώς χιουμοριστικό χαρακτήρα.

CAMILLE SAINT-SAËNS (1835-1921)

Μακάβριος Χορός, έργο 40

Το μακάβριο στη μουσική μπορεί να ταυτιστεί με το πασίγνωστο κομμάτι του Saint-Saëns, *Μακάβριος Χορός*, έργο 40. Το κομμάτι γράφτηκε αρχικά για φωνή και πιάνο το 1872 πάνω σ' ένα ποίημα του Henri Cazalis. Δύο χρόνια αργότερα, ο συνθέτης το επεξεργάστηκε για ορχήστρα και αντικατέστησε τη φωνή με σόλο βιολί. Ο ίδιος έκανε και άλλες μεταγραφές για βιολί και πιάνο ή δύο πιάνο, και επίσης πολλοί άλλοι συνθέτες, μεταξύ άλλων και ο Λιστ, το μετέγραψαν είτε για σόλο πιάνο, είτε για τέσσερα χέρια ή για εκκλησιαστικό όργανο. Η πρώτη εκτέλεση της ορχηστρικής μορφής έγινε το 1875, η οποία δεν άρεσε στο κοινό, διότι τους φάνηκε ιδιαίτερα πρωτοπόρο και ενοχλητικό.

Το θέμα του έργου ανατρέχει σε μια παραδοσιακή από το μεσαίωνα εικόνα του θανάτου, ο οποίος εμφανίζεται τα μεσάνυχτα με το βιολί του και καλεί τους πεθαμένους σε χορό. Ο ποιητής, από τον οποίον εμπνεύστηκε ο Saint-Saëns, τοποθετεί τη σκηνή σε σκοτεινή χειμωνιάτικη νύχτα, όπου ακούγονται τα κόκκαλα να τρίζουν, όταν χορεύουν.

Ο Saint-Saëns χρησιμοποιεί τρία θέματα. Ως εισαγωγή ακούμε την άρπα να σημαίνει μεσάνυχτα, στη συνέχεια το σόλο βιολί κουρδίζει, αλλά στην πέμπτη του διαβόλου (*diabolus in musica* = tritonus). Στη συνέχεια ακούγεται το πρώτο, κάπως χαρούμενο και ζαλιστικό θέμα από τα φλάουτα, το οποίο μετά από λίγο έρχεται σε διάλογο με το σόλο βιολί, το οποίο παίζει το δεύτερο θέμα του έργου, που είναι ουσιαστικά η μελωδία του χορού. Τα ξυλόφωνα συμβολίζουν τους σκελετούς που χορεύουν. Ως τρίτο θέμα, ο συνθέτης εισάγει τη γρηγοριανή μελωδία του *Dies irae* σε παραλλαγμένη μορφή στα χάλκινα, και ο χορός εξελίσσεται όλο και πιο έντονα και μακάβρια, ώσπου ακούγεται ο κόκορας (όμπουε), και όλα διαλύονται. Η μουσική έχει στην αρχή έναν κάπως ανάλαφρο χαρακτήρα, όμως το στροβίλισμα του χορού γίνεται όλο και πιο έντονο και μακάβριο.

Στις μέρες μας, το έργο αυτό του Saint-Saëns χρησιμοποιείται συχνά στον κινηματογράφο και στην τηλεόραση, όταν η θεματική είναι αντίστοιχη. Μουσικά πάντως μπορεί να χαρακτηριστεί ως ένα από τα πιο ενδεικτικά μουσικά κομμάτια για την απόδοση της εικόνας του θανάτου και του νεκρώσιμου χορού.

JOSEPH GUY ROPARTZ (1864-1955)

Μέρες πριν την αναχώρηση, 5 μελωδίες για φωνή και ορχήστρα (1902)

- I. Les Veilles de départ (Οι μέρες πριν την αναχώρηση)
- II. Pourquoi pleurer? (Γιατί να κλάψω;)
- III. Derniers jours d'un amour (Τελευταίες μέρες μιας αγάπης που πεθαίνει)
- IV. L'Heure triste du fond de sa vie est venue (Έφτασε η θλιμμένη ώρα του τέλους της ζωής)
- V. D'un pas traînant (Με βήμα αργό και αδύναμο φεύγει η ώρα)

Ο Γάλλος συνθέτης και μαέστρος Guy Ropartz εκπλήρωσε αρχικά την επιθυμία του πατέρα του και έγινε δικηγόρος. Στη συνέχεια όμως αφοσιώθηκε στις κλίσεις του, τη μουσική και την ποίηση, με περισσότερη έμφαση στη μουσική. Έτσι, μόλις τελείωσε τις σπουδές νομικής το 1885, μπήκε στο Conservatoire του Παρισιού στην τάξη του J. Massenet (σύνθεση) και T. Dubois (αρμονία). Στη συνέχεια απέκτησε στενή καλλιτεχνική σχέση με τον V. D'Indy και τον C. Franck. Παράλληλα εξέφρασε την μεγάλη αγάπη του για την γενέτειρα περιοχή του, την Βρετάνη, γράφοντας ποιήματα. Σε ηλικία 30 ετών έγινε διευθυντής του Ωδείου και της ορχήστρας της Νανσύ, και οδήγησε τη μουσική πολιτιστική ζωή της πόλης σε μεγάλη άνθηση. Μετά τον πόλεμο διορίστηκε διευθυντής του Ωδείου του Στρασβούργου, όπου έφερε περισσότερη γαλλική μουσική σε μια μέχρι τότε κυρίως γερμανική παράδοση. Ένας από τους σημαντικούς μαθητές του εκεί ήταν ο Charles Münch. Το 1929 έδωσε την αποχαιρετιστήρια συναυλία του και αποσύρθηκε στο Lanloup στην ιδιαίτερη πατρίδα του, όπου και πέθανε σε ηλικία 91 ετών.

Το έργο του Ropartz είναι μεγάλο, περιλαμβάνει μια όπερα, 5 συμφωνίες, μουσική δωματίου και πολλά έργα για μία η και περισσότερες φωνές και πιάνο ή ορχήστρα, ανάμεσα στα οποία ένα *Requiem*, που θεωρείται αριστουργηματικό.

Το 1902, ο Ropartz συνθέτει τον κύκλο τραγουδιών *Veilles de départ* για φωνή και πιάνο πάνω σε ποιήματα του νεαρού Γάλλου ποιητή Charles Guérin (1973-1907) και αργότερα τα ενορχηστρώνει για μεγάλη ορχήστρα. Το μουσικό ιδίωμα του συνθέτη, επηρεασμένο από τον Debussy και τον Franck, «ντύνει» με χαρακτηριστικό και ατμοσφαιρικό τρόπο τα ποιήματα μαζί με μια λεπτή μεταχείριση της ορχηστρικής παλέτας. Το α' τραγούδι *Veilles de depart*, που έδωσε και τον τίτλο στον κύκλο των πέντε τραγουδιών, μιλά για την αναχώρηση (= θάνατο) της αγαπημένης του ποιητή. Ο ίδιος αισθάνεται μια γλυκιά μελαγχολία, και στη συνέχεια σκέφτεται τη μοναξιά, που θα είναι το χειρότερο.

Στο β' τραγούδι *Pourquoi pleurer?* ο ομιλητής αναρωτιέται, αν έχει νόημα να πει τον πόνο του στο αγαπημένο πρόσωπο, που ετοιμάζεται για τον αιώνιο ύπνο, ενώ ο ίδιος θα ακούει πλέον μόνο τον ήχο των πηγών.

Με ένταση αρχίζει το γ' τραγούδι *Derniers jours d'un amour*, στο οποίο περιγράφεται η φόρτιση των συναισθημάτων μέσα από έντονες εικόνες της φύσης, αλλά στο τέλος καταλήγει με ηρεμία. Στο δ' τραγούδι *L'Heure triste du fond de sa vie est venue* γίνεται αναφορά σ' ένα παιδί, το οποίο έμεινε μόνο του και κλαίει με αναφιλητά μέσα στο φθινόπωρο – ίσως το πιο θλιμμένο τραγούδι του κύκλου.

Στο τελευταίο τραγούδι *D'un pas traînant* δυο ερωτευμένοι χωρίζουν με την ελπίδα να ξαναβρεθούν μετά τον θάνατο. Αυτό το ήρεμο κομμάτι οδηγείται στο τέλος σε μια κορυφωση αισιοδοξίας.

RICHARD STRAUSS (1864-1949)

Οι πονηρές κατεργαριές του *Till Eulenspiegel*, Συμφωνικό ποίημα, έργο 28 (1895)

Ένα έργο, το οποίο συγκαταλέγεται στη χιουμοριστική μουσική φιλολογία και μόνο έμμεσα αναφέρεται και στο θάνατο, είναι το συμφωνικό ποίημα *Till Eulenspiegel* (κατά λέξη ο Till Κουκουβαγιοκαθρέφτης) του Strauss. Το συμφωνικό ποίημα – του οποίου την θεματική αρχικά ήθελε να μετατρέψει σε όπερα – ολοκληρώθηκε στις 6 Μαΐου 1895.

Ο θρύλος αναφέρει τον Eulenspiegel ως έναν λαϊκό ήρωα του 14ου αιώνα στη Γερμανία. Ήταν ένας πανέξυπνος αλήτης, που πείραζε τους ανθρώπους, ξεγελούσε τα κορίτσια, κοροϊδευε και χλεύαζε την εκκλησία, ένας «αντικοινωνικός» άνθρωπος δηλαδή που ερχόταν συνεχώς σε σύγκρουση με το κατεστημένο της εποχής του, κρατώντας έναν καθρέφτη μπροστά στην κοινωνία. Τα σκανδαλιστικά του καμώματα διασώθηκαν σε ένα λαϊκό κείμενο, που κυκλοφόρησε το 1515 στο Στρασβούργο.

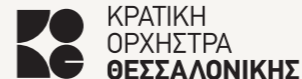
Για τη δομή, ο Strauss επιλέγει δύο βασικά μοτίβα, τα οποία συμβολίζουν τον πρωταγωνιστή και εμφανίζονται στην αρχή. Αυτά αναπτύσσονται, μεταμορφώνονται και με ένα ιδιαίτερα λεπτό χειρισμό, προσδίδουν μεγάλη ευκινησία στο σύνολο του έργου. Οι διάφορες κατεργαριές του Till παρουσιάζονται με τη σειρά, άλλοτε πιο εκτεταμένα και άλλοτε πολύ σύντομα, γύρω από την κεντρική φιγούρα του. Γι' αυτό ο Strauss συσχέτισε την υπόθεση με τη φόρμα του «ροντώ», όπως αναφέρει στον υπότιτλο, ωστόσο δεν ακολουθεί αυστηρά τη δομή ενός παραδοσιακού ροντώ, αλλά πλέκει ελεύθερα τις ενότητες μεταξύ τους.

Ως προς το πρόγραμμα, ο Strauss έστειλε με ένα τηλεγράφημα στον συνάδελφό του Franz Wüellner, ο οποίος πρωτοπαρουσίασε το έργο στις 5 Νοεμβρίου 1895 στην Κολωνία, το εξής σχόλιο: «ανάλυση αδύνατη, όλα τα σημεία βγήκαν μέσα από τους φθόγγους». Πράγματι μπορεί το έργο αυτό να γίνει κατανοητό και χωρίς συγκεκριμένο πρόγραμμα, ο ίδιος ο Strauss όμως έδωσε τελικά περισσότερες λεπτομέρειες για έναν οδηγό μουσικής του Wilhelm Mauke, τις οποίες αναφέρουμε εδώ: «Μία φορά κι έναν καιρό υπήρχε ένας παμπόνηρος κατεργάρης, ο Till (θέμα του κόρνου)/αυτός ήταν φοβερός ζαβολιάρης/έτοιμος για νέες ζαβολιές/θα σας δείξω εσάς παλιοφοβισιάρηδες/Οπ!

Με τ' άλογο ανάμεσα στις γυναίκες της λαϊκής/ξεφεύγει με τις «θαυματουργές» μπότες/κρύβεται μέσα σε μία ποντικότρυπα/μεταμφιεσμένος ως παπάς σταλάζει αγιοσύνη και ηθική/αλλά απ' το μεγάλο δάχτυλο του ποδιού προβάλλει ο κατεργάρης/τελικά τον πιάνει μέσα από την κοροϊδία της θρησκείας και λίγος φόβος για το τέλος/Ο Till ανταλλάσσουντας σαν καβαλιέρος ευγενικά λόγια με ωραίες κοπέλες/ζητάει το χέρι της/μία ωραία «χυλόπιτα» παραμένει μια «χυλόπιτα»/θυμωμένος αποχωρεί/ορκίζεται να εκδικηθεί όλο τον κόσμο/το μοτίβο των στενόμυαλων (Philister)/αφού είπε στους στενόμυαλους τις τρελές του απόψεις, τους αφήνει άναυδους στη μοίρα τους/γκριμάτα από μακριά/το κοροϊδευτικό τραγουδάκι του Till/Στο δικαστήριο/σφυρίζει αδιάφορα/απόφαση των δικαστών: «ο θάνατος!»/επάνω στο ικρίωμα, εκεί κρέμεται, του κόβεται η ανάσα, ένας τελευταίος σπασμός. Ο θνητός Till έχει τελειώσει/επίλογος.»

Αυτό το τέλος προέρχεται από μεταγενέστερη εκδοχή του μύθου, αρχικά περιγράφεται πως πέθανε από ασθένεια. Ωστόσο συνέβησαν και παράξενα πράγματα με τη σορό και το φέρετρό του. Αυτά τα μυστήρια γεγονότα μετά το θάνατο, καθώς και κάποια μακάβρια «αστεία» που προσάπτονται στον Till προσδίδουν πέρα από το χιούμορ και μια δραματική νότα σε αυτό το έργο του Strauss.

Σίγουρα ο *Till Eulenspiegel* είναι ένα αστείο έργο, ωστόσο πρέπει να διευκρινιστεί, τι είδος αστείου και χιούμορ εκφράζει. Όπως αναφέρει η μουσικολόγος R. Schlötterer-Traimer, «δεν πρόκειται απλώς για καλοσυνάτο χιούμορ, αλλά για το χιούμορ ενός νεαρού, επαναστατικού συνθέτη, ο οποίος εναντιώνεται στη μικροαστική αντίληψη (Philister) και σε ό,τι αντιτίθεται στις νέες του ιδέες». Αυτό φαίνεται πως οι σύγχρονοι του δεν το «έπιασαν», όμως ακριβώς επειδή το έργο αντιμετωπίστηκε ως ένα απλό χιουμοριστικό έργο με ιδιαίτερα περίτεχνη ενορχήστρωση, κέρδισε αμέσως πολύ θερμή αποδοχή από το κοινό και τους κριτικούς.

...από το 1959

Θεσσαλονίκη και κλασική μουσική φέρνουν ασυναίσθητα στο μυαλό την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης. Τα τελευταία πενήντα χρόνια η Κ.Ο.Θ. είναι ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά, εξαγωγίμα προϊόντα της πόλης και ένα από τα δύο σημαντικότερα συμφωνικά σχήματα της χώρας. Η Κ.Ο.Θ. έχει κατορθώσει να εντάξει την κλασική μουσική στην καθημερινότητα της πόλης με εκπαιδευτικά προγράμματα, εβδομαδιαίες συναυλίες, αλλά και διεθνείς δισκογραφικές παραγωγές. Ιδρύθηκε το 1959 από τον Σόλωνα Μιχαηλίδη και στα χρόνια που πέρασαν, μαέστροι με διεθνή καταξίωση έχουν αναλάβει την καλλιτεχνική της διεύθυνση, ενώ παράλληλα μεγάλα ονόματα, γνωστά στο διεθνές μουσικό στερέωμα, συνέπραξαν μαζί της. Σήμερα η Κ.Ο.Θ. αριθμεί 110 μουσικούς και καλλιτεχνικός διευθυντής της είναι ο Αλέξανδρος Μυράτ.

Εκτός από τις τακτικές συναυλίες της, οι οποίες παρουσιάζονται σε εβδομαδιαία βάση στην πόλη της Θεσσαλονίκης, η ορχήστρα έχει επενδύσει και σε αξιόλογα και πρωτότυπα προγράμματα, που συνδυάζουν περισσότερες από μια τέχνες ή είδη μουσικής, όπως την συνοδεία ταινιών βωβού κινηματογράφου,

παραγωγές όπερας και μπαλέτου, συναυλίες συμφωνικού ροκ, συναυλίες σε ασυνήθιστους χώρους. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται και συναυλίες κοινωνικού χαρακτήρα για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, εμφανίσεις σε φυλακές, νοσοκομεία, σχολεία και σε διάφορα κοινωνικά ιδρύματα.

Σαν συνέχεια της εκπαιδευτικής της παράδοσης, πραγματοποιούνται κάθε χρόνο προγράμματα, που στόχο έχουν την διάδοση της κλασικής μουσικής στις νεότερες γενιές. Ένα από αυτά είναι η πολιτική της «ανοιχτής πρόβας», όπου σχολεία από όλη την πόλη και την περιφέρεια έχουν την δυνατότητα να παρακολουθήσουν πρόβες των συναυλιών, να συνομιλήσουν με τους μουσικούς και να γνωρίσουν από κοντά τα όργανα της ορχήστρας. Μέρος της εκπαιδευτικής της δραστηριότητας αφιερώνεται στην ανάδειξη νέων ταλέντων, με διαγωνισμούς νέων καλλιτεχνών, στους οποίους προσφέρεται η δυνατότητα σύμπραξης με την ορχήστρα στα πρώτα βήματα της καλλιτεχνικής τους πορείας.

Πρωτοπορώντας στον ελληνικό χώρο, τα τελευταία χρόνια η Κ.Ο.Θ. συνεργάζεται με διεθνούς κύρους δισκογραφικές εταιρείες, όπως οι NAXOS, EMI, BIS σε

ηχογραφήσεις με σπάνια και ξεχωριστά έργα, που αποσπούν εξαιρετικές κριτικές και βραβεία τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό.

Η Κ.Ο.Θ. πραγματοποιεί συναυλίες σε ολόκληρη την Ελλάδα. Κάθε χρόνο το πρόγραμμά της περιλαμβάνει περιοδείες και εμφανίσεις στην περιφέρεια και στα μεγάλα αστικά κέντρα, ενώ σταθερή είναι η παρουσία της στα μεγάλα μουσικά φεστιβάλ της χώρας. Τα τελευταία χρόνια έχει ταξιδέψει και στο εξωτερικό, πραγματοποιώντας συναυλίες σε Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία, Τσεχία, Κύπρο και Κίνα.

Με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης έχουν συμπράξει κατά καιρούς σημαντικοί καλλιτέχνες και μαέστροι, γεγονός που επιβεβαιώνει ότι θεωρείται και στο εξωτερικό ένα από τα αξιόλογα σχήματα συμφωνικής μουσικής.

Από το 2007 η Κ.Ο.Θ. διαθέτει την δική της Αίθουσα Δοκιμών, επί της Λεωφόρου Νίκης, στην οποία πραγματοποιούνται συναυλίες μουσικής δωματίου και άλλες εκδηλώσεις.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΥΡΑΤ

Διευθυντής Ορχήστρας

Καλλιτεχνικός διευθυντής της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης (Κ.Ο.Θ.). Μόνιμος προσκεκλημένος της Φιλαρμονικής της Τάργκου Μούρες της Τρανσυλβανίας. Ιδρυτής της Ορχήστρας της Πικαρδίας (1983). Ιδρυτής της Καμεράτας - Ορχήστρας του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών (1991)

Ο Αλέξανδρος Μυράτ γεννήθηκε στο Βόλο. Η μουσική του “αποκαλύπτεται” σε ηλικία 13 χρόνων. Επτά χρόνια αργότερα διευθύνει την πρώτη του συναυλία στη Διεθνή Αγορά των Δίσκων και των Μουσικών Εκδόσεων στις Κάννες, το 1970, με την Ορχήστρα του Μόντε Κάρλο και σολίστα τον Χένρυκ Σέρνικ.

Ο Αλέξανδρος Μυράτ σπούδασε στο Παρίσι με τους Έγκορ Μάρκεβιτς, Μαξ Ντόυτς και Νάντια Μπουλανζέ. Η τελευταία μάστιγα έχει αναφέρει ότι είναι “γεννημένος για να διευθύνει ορχήστρα”.

Από την πρώτη παγκόσμια παρουσίαση της “Ορέστειας” του Νταριούς Μιγιά, την οποία διηύθυνε για τη Γαλλική Ραδιοφωνία το 1976, η διεθνής του καριέρα τον οδηγεί σε Γαλλία, Βέλγιο, Ολλανδία, Μεγάλη Βρετανία, Ιταλία, Ισπανία, Γιουγκοσλαβία, Βουλγαρία, Γερμανία, Ελλάδα, Κορέα και αλλού. Εντός του 1976 βραβεύεται στο διαγωνισμό “Τζίνο Μαρινότσι” του Σαν Ρέμο.

Λαμβάνει τη γαλλική υπηκοότητα το 1977 και συνεργάζεται τακτικά με τη Γαλλική Ραδιοφωνία, πραγματοποιώντας ηχογραφήσεις, συναυλίες και πολλές παγκόσμιες πρώτες ακροάσεις, όπως άλλωστε μαρτυρούν και τα αρχεία του Εθνικού Ινστιτούτου Οπτικοακουστικών Μέσων της Γαλλίας. Στο ενεργητικό του έχει επίσης την αξιομνημόνευτη παρουσίαση της συμφωνίας “Η ημέρα της ύπαρξης” του Ιβάν Βισνεγκράντσκι, παρουσία του συνθέτη, το 1978, ως επικεφαλής της Νέας Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Γαλλικής Ραδιοφωνίας.

Η παραπάνω “ζωντανή” συναυλία, που κυκλοφόρησε σε CD από την εταιρία Shinn σε συνεργασία με το Εθνικό Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων της Γαλλίας, έγινε δεκτή με διθυραμβικές κριτικές. Η τιμητική διάκριση «Diapason d’Or» ήρθε λοιπόν να προστεθεί στις ήδη υπάρχουσες διακρίσεις του δίσκου για τις ηχογραφήσεις της EMI & AUVIDIS.

Το 1984, ιδρύει τη Sinfonietta, την περιφερειακή Ορχήστρα της Πικαρδίας, την οποία διευθύνει έως το 1989. Κατά την περίοδο αυτή εδραιώνεται η φήμη του για τις ερμηνείες του στα έργα του Μότσαρτ.

“Υπάρχουν στη Γαλλία πολλές ορχήστρες που θα μπορούσαν να συναγωνιστούν τη Sinfonietta; Αξίζει να τεθεί το ερώτημα, δεδομένου ότι γνωρίζουμε τον κίνδυνο που εγκομνεί το να πιστεύουμε βιαστικά στα θαύματα. Αν όμως εξαρθεσουμε τα δύο πρώτα μέρη της συμφωνίας του Μότσαρτ, που μας δημιούργησαν μια αίσθηση απότομης

τελειότητας, πός να μη συμμεριστούμε τον ενθουσιασμό του κοινού ενόπιον μιας τόσο ακαταμάχητης αποκάλυψης;”

Εφημερίδα Le Monde, 12 Ιουλίου 1986.

Κριτική που τοποθετήθηκε στο πρωτοσέλιδο υπό τον τίτλο: “Όταν το ιδανικό επιβάλλεται”

Παράλληλα συνεργάζεται ως αρχιμουσικός με πολλούς άλλους φορείς, ανάμεσα τους η Εθνική Ορχήστρα του Βελγίου, η Συμφωνική Ορχήστρα της Λιέγης, η Ορχήστρα Δωματίου της Νορβηγίας, οι London Mozart Players και η Αγγλική Ορχήστρα Δωματίου. Πραγματοποιεί

πολλές ηχογραφήσεις για το BBC και διευθύνει για τρία συναπτά έτη την Ορχήστρα Νέων του Εδιμβούργου, με την οποία αποσπά το 1994 τα βραβεία “καλύτερης ορχήστρας” και “καλύτερης ηχογράφησης” στο διεθνή διαγωνισμό της Βιέννης.

Από το 1991 συνεργάζεται με το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Ιδρύει την Καμεράτα των Αθηνών. Η Καμεράτα είναι η πρώτη ελληνική ορχήστρα που, υπό την καθοδήγησή του, ακτινοβολεί διεθνώς και με την οποία επίσης παρουσιάζει όπερες. Στην 20ετή συνεργασία του με την Καμεράτα, έχει και αξιοσημείωτες ηχογραφήσεις για την EMI, την AR-TION RECORD, την BLUE NOTE και την AGORA.

Αποτελεί μέλος της Λυρικής Ακαδημίας της Βαντόμ από το 2006 και μόνιμος προσκεκλημένος της Φιλαρμονικής της Τάργκου Μούρες από το 2008.

Το 2011 διορίστηκε Καλλιτεχνικός Διευθυντής της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης. Χάρη στην εμπειρία που απέκτησε στον τομέα, ιδιαίτερα στη Γαλλία, έχει εμψυχήσει στο σύνολο των 120 μουσικών το πνεύμα μιας ορχήστρας με κοινωνικό χαρακτήρα. Βασίζόμενος λοιπόν στην εξαμπετική εικόνα της Ορχήστρας, που οφείλεται στην ποιότητά της και στο λαμπρό της παρελθόν, ο Αλέξανδρος Μυράτ εστιάζει στην ανανέωση της ορχήστρας και στην αύξηση της απήχησής της στο νεαρό κοινό.

Το 2004 ο Αλέξανδρος Μυράτ τιμήθηκε από τη Γαλλική Δημοκρατία με τον τίτλο του Ιππότη των Τεχνών και των Γραμμάτων.

ΜΑΡΙΝΑ ΒΟΥΛΟΓΙΑΝΝΗ

Σοπράνο

Η σοπράνο Μαρίνα Βουλογιάννη γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε κλασικό τραγούδι με τη Β. Τσαμπαλή στο Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης. Ως υπότροφος του Ιδρύματος «Μαρία Κάλλας» μελέτησε στην Ιταλία με την G. Ravazzi και αργότερα με την υψίφωνο Β. Γκαβάκου.

Έκαμε το ντεμπούτο της στο χώρο της όπερας το 1993 στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, τραγουδώντας το ρόλο της Susanna στην όπερα *Le Nozze di Figaro* του Mozart. Ακολούθησαν σημαντικοί ρόλοι, ανάμεσα στους οποίους οι: *Fiordiligi/ Cosi fan Tutte*, *Donna Anna/ Don Giovanni*, Kurt Weill/ *Η Γυναίκα στο Σκοτεινό Τοπίο του Έρωτα* στο θέατρο Αυλαία της Θεσσαλονίκης και το 2006 τραγούδησε το ρόλο της Mimì/ *La Bohème* στην Όπερα Θεσσαλονίκης. Επίσης τραγούδησε τους ρόλους *Euridice/ Orfeo ed Euridice*, *Erste Dame/ Die Zauberflöte*, *Nedda/ Pagliacci*, *Medora/ Il Corsaro*, *Giovanna Seymour/ Anna Bolena*, *Sacerdotesa/ Aida*, *Micaëla/ Carmen*, *Governess/ The Turn of the Screw*, *Liù/ Turandot*, Αντιγόνη στην ομώνυμη όπερα του Μίκη Θεοδωράκη καθώς και τη Μυρσίνη στη Λυσιστράτη του ίδιου συνθέτη, που παρουσιάστηκε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης στο πλαίσιο της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας. Επιπλέον ερμήνευσε το ρόλο της Δάφνης στη *Ρέα* του Σαμάρα στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού στο πλαίσιο της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας και την Donna Elvira στον *Don Giovanni* στην Εθνική Λυρική Σκηνή.

Το 2004 τραγούδησε το ρόλο της Contessa/ *Le Nozze di Figaro* στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης. Πρόσφατα ερμήνευσε το ρόλο της Mineve στην κομική όπερα *Orphée aux Enfers* του Offenbach στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης (2009) και της Fiordiligi στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών (2011).

Έχει συμμετάσχει σε συναυλίες μουσικής δωματίου και έχει συνεργαστεί ως σολίστ με μεγάλα και μικρά ορχηστρικά σύνολα (Κ.Ο.Α., Κ.Ο.Θ., Καμεράτα – Ορχήστρα των Φίλων της Μουσικής, Συμφωνική Καμεράτα του Σάλτσμπουργκ, Ορχήστρα των Χρωμάτων, Βιρτουόζοι της Πράγας, Συμφωνική Ορχήστρα της Ε.Ρ.Τ. κ.α.), ερμηνεύοντας από Händel (*Theodora* στο ομώνυμο ορατόριο), Scarlatti και Pergolesi μέχρι Mahler (*Sinfonie Nr. 4 και Nr. 8*), Satie, Rossini κ.α. Παράλληλα με τη δραστηριότητά της ως σολίστ, η Μαρίνα Βουλογιάννη έχει συνεργαστεί με ωδεία της Θεσσαλονίκης διδάσκοντας μονωδία και έχει πραγματοποιήσει σεμινάρια κλασικού τραγουδιού και όπερας.

RAPHAËL MAS

Κόντρα Τενόρος

Γεννήθηκε στο Παρίσι το 1984 και από νωρίς συμμετείχε ως σολίστ τραγουδιστής στη χορωδία Maitrise de Notre-Dame de Paris. Αργότερα απέκτησε δίπλωμα τραγουδιού και ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο National Superior Music Conservatory της Λυών.

Έχει συμμετάσχει σε αρκετά κόνσέρτα και ηχογραφήσεις ως

σολίστ και σε σύνολα όπως στην Alla Francesca (Brigitte Lesne), στην Καμεράτα Φύλων της Μουσικής, στις χορωδίες της ΕΡΤ, στην όπερα *Amahl and the night visitors* του Gian Carlo Menotti, στο έργο *54 Bach Cantata* και στο *Stabat Mater* του Vivaldi το 2006 υπό τη μουσική διεύθυνση του Αλέξανδρου Μυράτ. Επίσης έχει τραγουδήσει στο Le Concert de l’Hostel-Dieu, στα μουσικά σύνολα Vocal Ensemble of Notre-Dame de Paris (Sylvain Dieu-donné), Aquilon, Benjamin Britten (Nicole Corti), A Sei Voci (Bernard Fabre-Garrus), Correspondances (Sébastien Daucé), Sagittarius (Michel Laplénie), Les Cris de Paris (Geoffroy Jourdain), Pygmalion (Raphaël Pichon), Métamorphoses (Maurice Bourbon), Le Poème Harmonique (στην όπερα *Cadmus and Hermione*, με μαέστρο τον Vincent Dumestre), Il Ballo (Leonardo Loredò), Nantes Vocal Ensemble (Paul Colléaux), Stradivaria, Gedächtniskapelle of Stuttgart, Lyon Soloists (Ton Koopman), Consonance (François Bazola), Barbaresque Ensemble, Les Jardins de Courtoisie (Anne Delafosse), the William Byrd Ensemble (Graham O’Reilly). Επίσης έχει τραγουδήσει στα μεγαλύτερα μουσικά φεστιβάλ της Γαλλίας (Festival d’Île de France, Heures musicales du Haut Anjou, Le Thoronet, Festival de la Chaise-Dieu, Ambronay, Callas, Conques, Saintes, Fontevraud, Pontigny) και σε συναυλίες στην Αγγλία, τη Σουηδία, την Ιταλία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Κορέα και στην Κίνα.

Έχει συνθέσει μουσική για ταινίες μικρού μήκους όπως το *Le Point d’Interrogation* σε σκηνοθεσία Alexandre Benoît, το *Les Larmes blanches*, το *l’Empreinte des lieux*, το *Du premier au dernier regard* για το Μουσείο του Λούβρου σε σκηνοθεσία Grégory Rateau. Επίσης έχει γράψει έργα όπως το *Veni Creator* και το *Les Sept dernières Paroles du Christ* για το μουσικό σύνολο Lunaris Ensemble το 2013.

ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

Καλλιτεχνικός Διευθυντής
Αλέξανδρος Μυράτ

Α' Βιολιά
Εξάρχοντες
Σίμος Παπάνας
Αντώνης Σουσαμάογλου
Κορυφαίοι Α'
Μίκης Μιχαηλίδης
Γιώργος Πετρόπουλος
Θοδωρής Πατσαλίδης

Tutti
Μαρία Σουρέρεφ
Ευάγγελος Παπαδημήτρης
Εύη Δελφινόπουλου
Κρυστάλλης Αρχοντής
Γιώργος Κανδυλίδης
Ανδρέας Παπανικολάου
Γκρέτα Παπά
Μαρία Σπανού
Ευτυχία Ταλακούδη
Χριστίνα Λαζαρίδου
Γιώργος Γαρυφαλλάς
Έκτορας Λάμπας
Στράτος Κακάμπουρας
Ραΐσα Εφίμοβα - Ποπαηλίδη

Β' Βιολιά
Κορυφαίοι Α'
Ανθούλα Τζίμα
Κορυφαίοι Β'
Αλκέτας Τζιαφέρης
Ντέιβιντ-Αλεξάντερ Μπόγκοραντ
Tutti
Μίμης Τοπτσίδης
Θανάσης Θεοδωρίδης
Δέσποινα Παπαστεργίου
Isabelle Both
Ευαγγελία Κουζώφ
Πόπη Μυλαράκη
Ελευθέριος Αδαμόπουλος
Μαρία Εκλεκτού
Γιώργος Κουγιουμτζόγλου
Μικέλ Μιχαηλίδης
Ίγκορ Σελαματζίδης
Έγγα Συμονίδου
Αναστασία Μισυρλή
Νίκος Τσανακάς
Ιρέν Τοπούρια

Βιόλες
Κορυφαίοι Α'
Νεοκλής Νικολαΐδης
Χαρά Σειρά

Κορυφαίοι Β'
Αντώνης Πορίχης
Αλεξάνδρα Βόλτση
Tutti
Φελίτσια Ποπίκα
Ειρήνη Παραλίκα
Χρήστος Βλάχος
Κατερίνα Μητροπούλου
Βιολέτα Θεοδωρίδου
Δημήτρης Δελφινόπουλος
Ρόζα Τερζιάν
Δημοσθένης Φωτιάδης
Παύλος Μεταξάς
Θανάσης Σουργκούνης

Βιολοντσέλα
Κορυφαίοι Α'
Βασίλης Σαΐτης
Απόστολος Χανδράκης
Ντιμίτρι Γκουντίμοβ
Κορυφαία Β'
Λίλα Μανώλα
Tutti
Βίκτωρ Δάβαρης
Δημήτρης Πολυζωίδης
Γιάννης Στέφος
Χρήστος Γρίμπας
Μαρία Ανισέγκου
Δημήτρης Αλεξάνδρου
Ιωάννα Κανάτσου
Ζόραν Στέπιτς

Κοντραμπάσα
Κορυφαίοι Α'
Χαράλαμπος Χειμαριός
Κορυφαίοι Β'
Γιάννης Χατζής
Ηρακλής Σουμειλίδης
Tutti
Ελένη Μπουλασίκη
Ειρήνη Παντελίδου
Λεωνίδα Κυριδής
Μιχάλης Σαπουντζής
Γιώργος Πολυχρονιάδης
Αγάπη Παρθενάκη

Φλάουτα
Κορυφαίοι Α'
Νικολός Δημόπουλος
Οθωνας Γκόγκας
Κορυφαίοι Β'
Γιάννης Ανισέγκος
Μάλαμα Χατζή

Tutti
Νίκος Κουκής

Όμποε
Κορυφαίοι Α'
Δημήτρης Καλπαξίδης
Δημήτρης Κίτσος
Κορυφαίοι Β'
Γιάννης Τσόγιας-Ραζάκοβ
Ντάριο Σαρτόρι
Παναγιώτης Κουγιουμτζόγλου

Κλαρινέτα
Κορυφαίοι Α'
Κοσμάς Παπαδόπουλος
Χρήστος Γρασιόνης
Κορυφαίοι Β'
Αλέξανδρος Σταυρίδης
Tutti
Βασίλης Καρατζίβας

Φαγκότα
Κορυφαίοι Α'
Βασίλης Ζαρόγκας
Γιώργος Πολίτης

Κορυφαίοι Β'
Κώστας Βαβάλας
Μαρία Πουλιούδη
Tutti
Μαλίνα Ηλιοπούλου

Κόρνα
Κορυφαίοι Α'
Τραϊανός Ελευθεριάδης
Κορυφαίοι Β'
Βασίλης Βραδέλης
Παντελής Φεϊζός
Tutti
Δημήτρης Δεσποτόπουλος
Νικόλαος Μήτρος

Τρομπέτες
Κορυφαίοι Α'
Σπύρος Παπαδόπουλος
Γρηγόρης Νέτσκας
Κορυφαίοι Β'
Γιώργος Λασκαρίδης
Tutti
Δημήτρης Κουρατζίνος

Τρομπόνα
Κορυφαίοι Α'
Φιλήμων Στεφανίδης
Αθανάσιος Ντόνης

Κορυφαίοι Β'
Φώτης Δράκος
Γιώργος Κόκκορας
Tutti
Ευάγγελος Μπαλτάς

Τούμπα
Κορυφαίοι Β'
Γιώργος Τηνιακούδης
Παύλος Γεωργιάδης

Τύμπανα
Κορυφαίοι Α'
Δημήτρης Βίττης
Βλαντιμίρ Αφανάσιεβ

Κρουστά
Κορυφαίοι Β'
Κώστας Χανής
Tutti
Ελευθέριος Αγγουριδάκης
Ντέλια Μιχαηλίδου

Άρπα
Κορυφαία Α'
Κατερίνα Γίμα

Πιάνο
Κορυφαία Α'
Μαριλένα Λιακοπούλου

Έφορος Κ.Ο.Θ.: Ελένη
Μπουλασίκη

Βοηθός Εφόρου Κ.Ο.Θ.: Εύη
Δελφινόπουλου

Σ.Μ.Υ.Κ.Ο.Θ.:
Λ. Νίκης 73, 54622
Τηλ. 2310 257900 (εσωτ. 842)

* Οι μόνιμοι μουσικοί
της Κ.Ο.Θ. αναφέρονται
με σειρά αρχαιότητας

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Αλέξανδρος Μυράτ
artisticdirector@tssso.gr

ΑΝ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
Κέλλυ Μιμηκοπούλου
management@tssso.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΛΛ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ-
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
Μίνα Παπακωνσταντίνου
secretary@tssso.gr
schools@tssso.gr

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
Φίλιππος Χατζήσιμου
philh@tssso.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
Μαρία Νιμπή
maria@tssso.gr

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΡΟΒΟΛΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
Σάκης Ιωαννίδης
pressoffice@tssso.gr
Νίκος Κυριακού
info@tssso.gr

ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ
Μανώλης Αδάμος
economics@tssso.gr
Έφη Τερζή
accounting@tssso.gr

ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΑΡΧΕΙΟ
Θεοδώρα Καραμανίδου
library@tssso.gr

ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ
Πέτρος Γιάντσης
Γιώργος Νιμπής

ΤΑΜΕΙΟ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ
Έλενα Παράσχου

ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ Κ.Ο.Θ.

Πλατεία **18 €**
Εξώστης - Θεωρεία **9 €**
Μειωμένο – Ειδικές ομάδες **5 €** σε όλες τις ζώνες
(μαθητές, φοιτητές, σπουδαστές, σπουδαστές ωδείου, πολύτεκνοι, άνεργοι)

Ομαδικά Εισιτήρια
Με την αγορά πέντε (5) εισιτηρίων της ίδιας κατηγορίας
παρέχουμε δωρεάν ένα (1) ακόμη εισιτήριο

Συνδρομητικά Εισιτήρια Κ.Ο.Θ.
Με την προαγορά εισιτηρίων για πέντε (5) συναυλίες της Κ.Ο.Θ.
η συνολική τιμή διαμορφώνεται ως εξής:

Πλατεία **45 €**
Εξώστης - Θεωρεία **25 €**
πληροφορίες στο τηλέφωνο: 2310 257900

Κάτοχοι Ευρωπαϊκής Κάρτα Νέων
σε όλες τις παραγωγές της Κ.Ο.Θ. **5 €**

Δεκτές πιστωτικές κάρτες

ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ Κ.Ο.Θ. - ΣΥΜΠΑΡΑΓΩΓΕΣ

Συναυλίες 24/1 – 2/2/2014 Συμπαρογωγή NOESIS - Κ.Ο.Θ.

Τιμές εισιτηρίων: **10 €** (επισκέψεις σχολείων)
Ημερήσιο εισιτήριο (25-26/1, 1-2/2): **15 €** (ενηλίκων), **12 €** (μαθητικά, φοιτητικά), **10 €** (άνεργοι, πολύτεκνοι).

Προπώληση εισιτηρίων :
Εκδοτήριο Κ.Ο.Θ., Πλατεία Αριστοτέλους,
Δευτέρα, Τετάρτη, Σάββατο 10:00-15:00
Τρίτη, Πέμπτη, Παρασκευή 10:00-14:00 & 17:00-21:00
Τηλ.: 2310 236990
Χ.Α.Ν. Θεσσαλονίκης, Ν. Γερμανού 1, 54621, τηλ. 2310 241007
Δευτέρα-Παρασκευή 8:00-20:00
Σάββατο 8:00-14:00

Η Κ.Ο.Θ. διατηρεί το δικαίωμα να τροποποιήσει το πρόγραμμα.

Η είσοδος μετά την έναρξη της συναυλίας επιτρέπεται
μόνο στο διάλειμμα.

Η είσοδος στη συναυλία επιτρέπεται σε παιδιά 6 ετών και άνω.

Απαγορεύεται αυστηρά η βιντεοσκόπηση, η φωτογράφιση και η
μαγνητοφώνηση κατά τη διάρκεια της συναυλίας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ - ΠΡΟΣΕΧΩΣ

23

Δευτέρα 23 Δεκεμβρίου 2013 | 20:30
 Χ.Α.Ν.Θ. - Κλειστό γήπεδο μπάσκετ
 «Μίμης Τσικίνας»
 Χριστουγεννιάτικη Συναυλία
 Έργα των Κορέλλι, Τσαϊκόφσκυ, Σαιν - Σανς
 Διεύθυνση ορχήστρας: Martin Lebel
 Σοπράνο: Μυρσίνη Μαργαρίτη
 Μέτζο σοπράνο: Κασσάνδρα Δημοπούλου
 Άλτο: Μαρία Λα Βίτα
 Τενόρος: Φίλιππος Μοδινός
 Βαρύτονος: Αρκάδιος Ρακόπουλος
 Μικτή Χορωδία Θεσσαλονίκης
 Διδασκαλία Μαίρη Κωνσταντινίδου

7

Παρασκευή 7 Φεβρουαρίου 2014 | 21:00
 Α.Π.Θ. – Αίθουσα Τελετών
 Έργα των Τσαϊκόφσκυ και Μπετόβεν
 Διεύθυνση ορχήστρας: Μύρων Μιχαηλίδης
 Πιάνο: Heejung Park

01

Τετάρτη 1 Ιανουαρίου 2014 | 19:00
 Αίθουσα «Φίλων της Μουσικής» - Μ.Μ.Θ.
 Πρωτοχρονιάτικη Συναυλία
 Έργα των Μπρίτεν, Προκόφιεφ, Μπιζέ,
 Έλγκαρ
 Διεύθυνση ορχήστρας: Αλέξανδρος Μυράτ
 Αφηγητής: Γιάννης Βούρος

21

Παρασκευή 21 Φεβρουαρίου 2014 | 21:00
 Α.Π.Θ. – Αίθουσα Τελετών
 Έργα των Κόπλαντ, Μπάρμπερ,
 Στραβίνσκι
 Διεύθυνση ορχήστρας: Christian Mandeal
 Κλαρινέτο: Διονύσης Γραμμένος

24

Παρασκευή 24 Ιανουαρίου - Κυριακή 2
 Φεβρουαρίου 2014
 Κέντρο Διάδοσης Επιστημών NOESIS
 Αφιέρωμα στο Star Trek
 Διεύθυνση ορχήστρας: Paul Chiang
 Σχολικές παραστάσεις: 24 - 31/1
 Συναυλίες για το κοινό: 25/1 ώρα 19:00,
 1/2 ώρα 19:00, 2/2 ώρα 18:00
 Συμπαράγωγή: Κ.Ο.Θ. - NOESIS

28

Παρασκευή 28 Φεβρουαρίου 2014 | 21:00
 Α.Π.Θ. – Αίθουσα Τελετών
 Έργα των Ραβέλ, Σαιν - Σανς, Ντεμιτσί
 Διεύθυνση ορχήστρας: Ronald Zollmann
 Πιάνο: Jan Simon

ΚΡΑΤΙΚΗ
 ΟΡΧΗΣΤΡΑ
 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πρωτοχρονιάτικη Συναυλία

Διεύθυνση ορχήστρας
Αλέξανδρος Μυράτ
 Αφηγητής
Γιάννης Βούρος

Έργα:
Μπρίτεν
 Οδηγός νέων στην ορχήστρα
Προκόφιεφ
 Ο Πέτρος και ο Λύκος
Μπιζέ
 Παιδικά παιχνίδια
Έλγκαρ
 Το μαγικό ραβδί της νιότης

Τετάρτη 1 Ιανουαρίου 2014
 Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης
 Αίθουσα «Φίλοι της Μουσικής»
 Ώρα: 19:00

Minimal.gr

● **ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ: 18€, 9€, 5€ (ΕΙΔΙΚΑ)**

● **ΠΡΟΠΩΛΗΣΗ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ**

Εκδοτήριο Κ.Ο.Θ., Πλατεία Αριστοτέλους, Τ. 2310 236990
 Χ.Α.Ν. Θεσσαλονίκης, Ν. Γερμανού 1, Τ. 2310 241007
 Ισχύει η Ευρωπαϊκή Κάρτα Νέων
 Δεκτές Πιστωτικές Κάρτες

Χορηγοί Επικοινωνίας

